

Anrijs Tukulis
"Elektrum
Energoefektivitātes
centra"
Energoefektivitātes
projektu vadītājs

www.esmuefektivs.lv

“Ja visa enerģija tiek saražota zaļi, bez emisijām, tad nebūtu tik svarīgi, neizmantojot kvēlspuldzi un citas neefektīvas tehnoloģijas, bet tā kā 100 % zaļai enerģijai vēl ir tāls ceļš, jāsak ar to, ko varam darīt. Ar energoefektivitāti.”

“Elektrum Energoefektivitātes centrs” (EEC) jau 21 gadu veido sabiedrības izpratni par efektīviem energoresursu izmantošanas paradumiem. Piemērs EEC izveidei 1997. gadā ņemts no līdzīgām Rietumeiropas kompānijām, kas patērētāja izglītošanu uzskatīja par korporatīvo sociālo atbildību. Lai gan tolaik AS “Latvenergo” atradās monopola pozīcijā Latvijā un klientu aicināšana samazināt patēriņu šķita nelohiska ideja biznesam, vēlme attīstīties ilgtspējīgi bija spēcīgāka. Elektroenerģijas tirgus atvēršana nozīmēja lielāku fokusu arī uz juridisko klientu auditoriju un tās izglītošanu par energoefektīviem risinājumiem. Projektu vadītājs Anrijs ar prieku atzīmē, ka līdz ar jaunām Eiropas direktīvām un dažādiem pienākumiem arī juridiskajiem klientiem, energoefektivitātes tēma palika daudz aktuālāka.

Anrijs pašlaik studē RTU vides zinātnes doktorantūrā. Ieraugot EEC prakses sludinājumu, Anrijs pieteicās praksē – pēc diviem prakses termiņiem un mācekļa perioda, Anrijs nu jau 2 gadus ir EEC projektu vadītājs. Šajā periodā viņš kļuva par ekspertu ne tikai centrā, bet arī savā ģimenē, jo daudzus risinājumus Anrijs vispirms izmēģina pats – piemēram, pie ieteikuma izvērtēt viedās mājas risinājumu uzstādīšanu automātiskai apkures regulēšanai viņš nonāca pēc tam, kad mēģināja samazināt izmaksas par apkuri mājās, manuāli samazinot apkures temperatūru pirms naktsmiera un no rīta to paaugstinot, kā rezultātā rītos bija jāsalst.

Pēdējos 6 gadus centrs cenšas piesaistīt dažādas kompe-

tences lietpratējus, ražotājus, pārstāvjus, kā arī ekspertus no ārzemēm, lai semināros dalītos ar jauniem, videi draudzīgiem un efektīviem risinājumiem. 2018. gada deviņos mēnešos EEC organizēja 30 seminārus – tie vienmēr ir bez maksas un tiek plaši apmeklēti. EEC notiek gan privātas konsultācijas, gan grupu ekskursijas – centrā ir izstādīts plašs elektroierīču klāsts – ekskursijas laikā interesentiem ir iespējas uzzināt to darbības principus un praktiski pārliecināties par to iespējam energoefektivitātes paaugstināšanā. Anrijs dalās novērojumā, ka izmainīt bērnu paradumus ir daudz vieglāk, turklāt bērni savas jaunās zināšanas izplata arī ģimenē. Skolēnu erudīcijas spēlē “Gudrs, vēl gudrāks” ir jautājumi par energoefektivitāti, kurus palīdzēja sagatavot centra speciālisti.

Anrijs atklāj, ka sadarbība ar ražotājiem balstās uz līdzīgām vērtībām un vēlmi izglītot patērētājus. Neviena no ierīcēm centrā nenonāk “apmaksāta” – visas ierīces tiek testētas, veikti mērījumi par to, vai tiek sasniegta solītā energoefektivitāte, kas palīdz centram saglabāt objektivitāti. Tiek izstrādāti dažādi specializēti mate-

riāli – kā piemēru Anrijs min izstrādātās interaktīvās vadlīnijas, kas citiem uzņēmumiem palīdzējušas ieviest ISO-50001 energopārvaldības standartu. Centrā tika pieņemts lēmums, ka ir tikai viens veids, kā izprast visas šī standarta detaļas – vadoties no pašu pieredzes, tāpēc EEC standarta ieviešanu izmēģināja uz “savas ādas” pilotprojektā, ko pēc tam ieviesa arī viss uzņēmums.

Mainot elementārus paradumus, cilvēks vidēji var ietaupīt pat 15 % patērēto energoresursu – gaismas izslēgšana, pamatot istabu, ūdens aizgriešana, mazgājot traukus, un citas lietas ļoti palīdz ietaupīt. Kā iemeslu, kāpēc tik svarīgi ir strādāt ar indivīdiem, Anrijs min piemēru par kvēlspuldzēm – tās ražot un importēt Eiropas Savienībā māsaimniecību vajadzībām aizliegts jau kopš 2012. gada, taču tās joprojām var atrast veikalu plauktos. Pārdevēji sniedz gan viltus iemeslus, kā specializēšanos uz juridiskiem klientiem vai specializētām pielietojumam, gan arī atklāti atzīst, ka importē tās kā elektriskos sildītājus – kvēlspuldzei ap 95% no patērētās enerģijas ir siltuma zudumi, un izstarotā gaisma ir vairāk “blakusefekts”.

7 ATJAUNOJAMĀ ENERĢIJA

